

[Christophersen.]

som helst om, hvordan man undgår en pris- og omkostningsekspllosion den 1. marts. Men det skal være mit håb, at eftertænkksomheden og bekymringen får lejlighed til at brede sig i dagens løb. Jeg skal i hvert fald gøre mit dertil.

Jeg vil godt først stille det spørgsmål, om årets finanslovsforslag overhovedet er anvendeligt set ud fra de problemer, som vi i øjeblikket står over for på den økonomiske front. Kan det overhovedet bruges i den sammenhæng? Passer det ind i de vanskeligheder, vi har, både valutarisk og beskæftigelsesmæssigt?

Jeg bliver nødt til at blive en lille smule historisk i starten, og det skader jo heller ikke altid. Jeg vil godt starte med at citere en lille passage fra det økonomiske sekretariats konjunkturoversigt den 1. december 1975. Det er altså et år siden, og det var, da vi behandlede sidste års finanslovsforslag. Dengang sagde man forsigtigt og velovervejet om underskuddet på betalingsbalancen i 1976: »Det samlede løbende betalingsbalanceunderskud i 1975 må herefter – altså efter en længere redegørelse – skønnes at blive op imod 2 mia kr., mens der for 1976 er udsigt til et underskud på omkring 5 mia kr.« Ud fra disse tal drog sekretariatet så en konklusion, som vi alle sammen dengang var enige om var rigtig. Den drejede sig nemlig om holdbarheden af en så stærk stigning i underskuddet, fra 2 mia kr. til 5 mia kr. Konklusionen vedrørte året 1977, man sagde nemlig i rapporten om 1977:

»En mere konkret vurdering af 1977-problestillingen er selvsagt ikke mulig i dag, men under de ydre forudsætninger, der er trukket op, er det tydeligt, at det vil være urealistisk at bygge den økonomiske politik på, at et betalingsbalanceunderskud af den størrelse, der tegner sig for 1976, kan videreføres i 1977, endstige i årene derefter.«

Altså et underskud på 5 mia kr. i 1976 ville det være fuldkommen urealistisk at forudsætte også skulle fortsætte i 1977.

Hvordan gik det så, og hvor befinder vi os nu? Ja, der er jo mange milepæle. Der er årsversigten i marts måned, hvor man forsigtigt satte de 5 mia kr. op til 6 mia kr. Ved folketingsårets afslutning i juni, skruer man så fra sekretariatets side skønnet op til 8 mia kr. Så når vi frem til den 17. august i år, to dage efter, at augustforliget er aftalt. Da kommer finansministeren med et forslag om optagelse af nye udenlandske statslån, og han skriver i bemærk-

ningerne dertil, at i første halvår af 1976 udgjorde underskuddet på betalingsbalancens løbende poster godt 6 mia kr., i andet halvår forventes det at blive væsentligt under, formentlig 2-3 mia kr. Altså 8½ mia kr. på det tidspunkt, da augustforliget blev aftalt. Så er vi nu nået frem til december, og det er de store tal, vi nu er oppe i, for nu skønner det økonomiske sekretariat et underskud på 10,8 mia kr. for 1976, mere end det dobbelte af det, man regnede med at 1976 ville give.

Hvordan ligger det så med 1977? Holder man sig så advarslen fra december 1975 for øje? Holder man sig denne blanding af økonomisk og moralsk advarsel for øje, når man tilrettelægger sin politik? Ja, i marts 1976 sagde det økonomiske sekretariat jo ikke noget om, hvordan underskuddet ville blive i 1977. Alene det antydede, at man var begyndt at blive lidt mere tilbageholdende, men da vi når frem til 18. august 1976, da vi stadig sidder og behandler denne anmodning fra finansministeren om at give mulighed for at optage flere udenlandske statslån, da får vi en vurdering fra regeringen af, hvad der vil ske i 1977. Finansministeren skriver nemlig i et svar på et spørgsmål fra finansudvalget:

»Under forudsætning af, at den økonomiske politik, som er aftalt mellem forligspartierne, gennemføres, er underskuddet på betalingsbalancens løbende poster, altså i 1977, anslået til 6½ mia kr.«

Så læser vi den oversigt, vi har fået fra sekretariatet her for et par dage siden, og den siger, at vi i 1977 får et underskud på 8½ mia kr., altså langt ud over, hvad der i december 1975 blev betragtet som realistisk og ansvarligt for, hvad der måtte ske i 1977. Men det er altså ikke desto mindre det, vi oplever. Det samme underskud på 8½ mia kr., som i august måned i år var begrundelsen for et indgreb, lægger man nu ganske roligt til grund for sin økonomiske politik. De 8½ mia kr., som man i august måned mente måtte give anledning til, at vi gjorde vældig meget, fordi det var katastrofalt, accepterer man kan få lov til at slå igennem i 1977.

Derfor er det jo i virkeligheden et katastrofalt valutamæssigt perspektiv, vi står over for. Og så er det måske endda ikke hele sandheden, for det økonomiske sekretariat anlægger jo den fuldkommen urealistiske vurdering, at der fra nu af og frem til udgangen af 1977 ikke vil ske nogen stigninger, f. eks. i den internationale